

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski” wraz z dodatkami „Rolnik”, „Aniol Stróż”, „Ognisko Domowe” i „Dodatkim niedzielnym”. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł — z odnośnikiem 2.30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2.30 zł — z odnośnikiem 2.45 zł — przez pocztę 2.64 zł — w ekspedycji kwartalnie 6.60 zł — przez pocztę już z odnośnikiem 7.62 zł — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w składzie, strejków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 082

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. pocz. 53

Chojnice, środa 6 kwietnia 1927 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 linowej od wiersza mm. lub jego miejsce 10 gr. na 3-ej stronie 6 lin. 25 gr. na 2-ej stronie 6 lin. 50 gr. Dla Wolnego Miasta do samo w guld. gdańskich. Za tłumaczenie i ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Przeciw naszym rodakom zagranicą.

Serce boli doprawdy każdego prawego Polaka kiedy czyta, jaką to troskliwą opieką otacza rząd niemiecki Niemców mieszkających zagranicą a szczególnie w Polsce, gdy z naszej strony widzi się zupełne zobojętnienie wobec naszych rodaków zagranicą. Szczególnie tu na pograniczu, gdzie polskie zupełnie dzielnice przecięto na skutek uporu, szczytnego w służawie wobec Żydów, Lloyd George'a na dwie części, odrabiając obrazowo zachodnie części na łup dla germańskiego smoka, żywo odczuwamy tę krzywdę, jaka się dzieje z naszej strony naszym rodakom spowodu naszego o nich zapomnienia.

Dzieje się to eoprawda spowodu trosk wewnętrzno-państwowych, zamęczanych jednak stale przez siły złe, w chwilach gdy w kraju już były widoki naprawy stosunków (jak np. przed przewrotem majowym). Dziś jednakowoż nikt naprawy stosunków w krótkim czasie się nie spodziewa a nie można pozbawić naszych rodaków zbyt długo naszej opieki. I dla tego konieczne jest zająć się trzeba smutnem ich położeniem, starać o skupienie ich zaraz tam, gdzie trzeba i można, im pomóc.

Niestety, wypadki jakie się obecnie odgrywają w Warszawie nie tylko nie wskazują na to, aby w sferach wpływowych doceniono znaczenie Polaków żyjących zagranicą dla narodu, ale przeciwnie jakoby starano się zniechęcić ich do swej ojczyzny. (Zresztą obóz ten zajmować się musi Ukraińcami, Białorusinami itp. więc jakże żądać od niego, aby pamiętać jeszcze o.. Polakach.)

Takie wrażenie udziela każdemu krytycznie patrzącemu na sprawę zamierzonego zjazdu Polaków zagranicznych, który miał się odbyć 3 maja w Warszawie, a obecnie odwołany został.

Dlaczego? — niech to nam wytlomaczy rzeczowe przedstawienie sprawy zamieszczony w „Kurj. Pozn.”, który m. i. pisze:

Termin zjazdu został naznaczony na 3 maja (dodać wypada, że tak jak Korfanteo pominięto przy obchodzie plebiscytowym na G. Śląsku, tak to pominięto jednego z najzasłużniejszych Polaków Ign. Paderewskiego) Wszystko było już przygotowane — i tu w Polsce i tam za jej granicami, a nawet za morzami, wśród Polaków całego świata, aż tu nagle, przed kilku dniami, wystąpiło z protestem przeciwko terminowi 3 maja, żądając odroczenia zjazdu, Polskie Towarzystwo Emigracyjne, organizacja elementów skrajnie lewicowych w Polsce. Wysunęła ona między innymi wybiegami, jako argument, rzekome niedostateczne przygotowanie zjazdu. Gdy komitet organizacyjny, składający się ogółem z 23 osób, oświadczył się przeciwko odkładaniu zjazdu, by nie wywołać wobec Polaków zagranicą w ostatniej chwili skandalu, trzech przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Emigracyjnego wystąpili z komitetu.

Na tem nie koniec, rząd który formalnie nie należy do organizatorów zjazdu, ale faktycznie ma na ich wielki wpływ i może dojść do skutku zjazdu albo ułatwić, albo, robiąc trudności, w paktyce prawie ze uniemożliwić, — rząd przyłączył się do opinii Polskiego Towarzystwa Emigracyjnego. Wskutek tego komitet organizacyjny ustąpił i rozesłał na wszystkie strony świata do zrzeszeń Polaków zagranicą telegramy, by wstrzymały wyjazd swych delegatów, gdyż zjazd nie odbędzie się w dniu 3 maja. Mówi się o odroczeniu zjazdu do jesieni, pesymistów przewidują odroczenie go na okres lat. (Dodać wypada, że szowinistyczne pisma niemieckie o nteudaniu się zjazdu rozpisyują się z wielką radością.)

Co jest przyczyną tej dystrykcyjnej roboty, tego ciężkiego przewinienia w stosunku do Polaków zagranicą? Oto żywioły najskrajniejsze w komitecie zorganizowały się, że skład delegatów polskich organizacji zagranicznych na zjeździe warszawskim nie będzie zgola odpowiadał nadziejom naszych lewicowców i sfer rządowych. W dużej bowiem większości mieli przyjechać delegaci o poglądach katolicko narodowych, nie skłonni do uprawiania bizantynizmu orjentalnego i do śpiewania „Pierwszej brgady”. Szczególnie kongres ludowy w Buffalo, w Stanach Zjednoczonych, dał fatalny wynik dla żywiołów rewolucyjnych, zwolenników t. zw. kościoła narodowego, tak, że urządzili oni secesję i wysłali alarmującą depezę Iskrową do

Porucznik Piątek i por. Urbaniak rozstrzelani.

Wniosek o ulaskawienie odrzucono. — Por. Urbaniak został rozstrzelany jako pierwszy.

Toruń 4. IV. (tel. własny) Dz.ś o godz. 12,55 zapadł w toruńskim sądzie wojskowym na sesji Izby wojskowej grudziądzkiej w trybie doraźnym wyrok w sprawie o zdradę stanu przeciw porucznikowi Piątkowi i por. Kazimierzowi Urbaniakowi z chojnickiego baonu Strzelców.

Wyrok skazuje obu poruczników na utratę praw obywatelskich i na karę śmierci przez rozstrzelanie z tem, że porucznik Urbaniak rozstrzelany ma być jako pierwszy.

Z tenoru wyroku wynika, że obaj oskarżeni przyznali się do winy, tłumacząc się jednak że nie wiedzieli o istnieniu sądów doraźnych.

Wyrok przyjęli skazani ze spokojem i wnieśli prośbę o ulaskawienie do Prezydenta.

Wniosek o ulaskawienie został jednakże odrzucony, wobec czego skazańców około godz. 19 (7 wiecz.) wywieziono na miejsce stracenia.

Inne osoby wojskowe i cywilne zawikłane w tę sprawę sązione będą przez zwykły sąd wojskowy.

Sejm nie pozwala się odepchnąć od warsztatu ustawodawczego.

Mimo zamknięcia pracuje. — Zjazdy warszawskie. — O spław drzewa na Niemnie.

Kompromis sejmowy w sprawie ordynacji wyborczej. Pomimo zamknięcia sesji sejmowej prace poselskie w dwóch głównych dla państwa sprawach, mianowicie ustaw samorządowych i reformy ordynacji wyborczej posuwają się rażno naprzód. Kompromis w kwestji ustaw samorządowych został jak wiadomo, całkowicie osiągnięty. Również w dziedzinie ordynacji wyborczej narady przedstawicieli klubów czynią znaczne postępy. PPS w sprawie tej kategorycznie podkreśla informacyjny i prywatny charakter narad, natomiast w innych ugrupowaniach radykalnych zaznacza się po myślny zwrot, wskazujący, iż nad demagogią partyjną bierze górę interes państwa. Rząd przygotowuje własne projekty, które ma rzekomo przedstawić na nadzwyczajnej sesji sejmowej, konkurując o palmę pierwszeństwa z parlamentem. Wydaje się to jednak beznadziejne, gdyż znane tempo prac rządowych pozwala przypuszczać, że projekty rządowe nie będą ukończone przed rokiem.

Z Warszawy. W niedzielę odbyło się w stolicy kilka Zjazdów. Obradowały mianowicie Zjazd Naukowy, zorganizowany przez Kasę Im. Mianowskiego, Zjazd Dyrektorów Szkół Średnich, Zjazd Turystyczny i Zjazd Strzelca. Na jednym z tych Zjazdów, mianowicie na Zjeździe Strzelca był obecny p. Prezydent Rzeczypospolitej.

Podczas obrad Zw. Strzeleckiego doszło do burzliwych scen na tle ścierania się wpływów pomiędzy zwolennikami Związku Naprawy Rzeczypospolitej, a stałymi i radykalnymi z obozu stronnictwa chłopskiego.

Znowu napaść „Głosu Pracy”. „Głos Prawdy” zamieścił na pierwszej stronie niesłychaną napaść na zasłużonego działacza społecznego ks. prałata M. Godlewskiego z powodu jego przemówienia na zebraniu Ligi Katolickiej w Milanówku sprawozdanie z tego

zebrania zawiera tak monstrualne oszczerstwa, że żadnej odpowiedzi nie wymaga.

„Głos Prawdy” specjalizuje się w ostatnich czasach w atakach na Kościół Katolicki i duchowieństwo.

Konsekracja ks. biskupa Tomczaka. 2 bm. w Katedrze Sw. Jana odbyła się konsekracja biskupa sufragana łódzkiego ks. Tomczaka, dokonana przez ks. kardynała Kakowskiego przy udziale ks. biskupa Tymienieckiego i ks. biskupa Galia.

Czwarty oficer w M. S. Z. 4 bm. objął w młn. spraw zagranicznych wydział prasowy i propagandowy mjr Lipicki, dotychczasowy attache wojskowy w Helsingforsie. Po pułkowniku Matuszewskim, Szmi-gielskim i Grablanowskim jest to już czwarty oficer w centrali ministra spraw zagranicznych. Wszyscy ci panowie wyszli albo z oddziału II. sztabu gen. albo są ściśle z nim związani, natomiast nie mieli dotychczas nic wspólnego z właściwą dyplomacją.

Pomiędzy Litwą a Polską przyszło rzekomo na skutek interwencji Angli do ugody w sprawie spławu drzewa z Polski na Niemnie.

Układ z bolszewikami zdaje się wielce zaszkodził Łotwie, ponieważ Angliicy swe poselstwo z Łotwy wycofali do Kowna. Nadomiar bolszewicy domagają się zmiany tekstu układu.

Katastrofa górnicza w Stanach Zjednoczonych. W Stanach Zjednoczonych miała miejsce katastrofa górnicza, która pociągnęła za sobą blisko 500 ofiar. W kopalni Johnston w Pensylwanji nastąpił wybuch, który pogrzebał 500 górników. Siła wybuchu była tak wielką, że nawet gmachy na powierzchni zostały zrujnowane. Pomimo energicznej akcji ratunkowej istnieje zaledwie słaba nadzieja uratowania uwieczonych górników.

Warszawy. Depesza ta spowodowała secesję delegatów skrajnego Polskiego Towarzystwa Emigracyjnego z komitetu organizacyjnego w Warszawie i oświadczenie się rządu za odroczeniem zjazdu. „Sanacja moralna” bowiem chciała po wyzyskaniu dla swoich celów górnośląskiej uroczystości plebiscytowej wybrać także kapitał polityczny ze zjazdu Polaków z zagranicy. Ponieważ zanosilo się na to, że to się nie uda, więc spowodowano wstrzymanie zjazdu, by albo go całkowicie utopić, albo przez odroczenie terminu zyskać na czasie celem sztucznego „naprawienia sytuacji” wśród Polaków zagranicą, szczególnie w Ameryce.

Taką jest gorsząca historia udaremnienia zjazdu w dniu 3 maja. Polacy zagranicą niech wiedzą, kto za ten skandal ponosi odpowiedzialność. Jeżeli zaś własną — mimo odroczenia, czy uśmiercenia zjazdu — przybędą do Polski, jak się na to zanosi, wyeczekni Polaków z za oceanu, niechaj rodacy nasi będą przekonani, że doznają przyjęcia z otwartym sercem ze strony tych, którzy — nie z partyjnych ale ogólnonarodowych pobudek — złączeni byli z nimi w okresie wojny światowej i tradycję tę kontynuują szczerze i szczerze kontynuować będą.

Wiadomości z Polski i ze świata.

Pożyczki dla pracodawców, a nie zapomogi dla bezrobotnych. Minister pracy i opieki społecznej w porozumieniu z ministrami: skarbu, wewnętrznym, przemysłu i handlu i robót publicznych, podpisał zarządzenie o udzielaniu pożyczek pracodawcom na zatrudnienie bezrobotnych, pobierających zapomogi z funduszy państwowych. Pożyczki udzielane będą z funduszy państwowych, przeznaczonych na pomoc doraźną i przewidzianych w budżecie Ministerstwa Pracy na pomoc bezrobotnym.

Sokół a Strzelec. W Bydgoszczy odbyło się zebranie przewodnictwa dzielnicy pomorskiej Sokola. Na zebraniu tem ustalono najzupełniejszą jedynomyślność w kwestji stosunku „Sokola” do organizacji Strzelca. Całe przewodnictwo bez wyjątku i bez zastrzeżeń stoi na stanowisku znanej rezolucji, podkreślającej wyraźnie niemożność współpracy ze Strzelcem i pod względem towarzyskim i na polu przysposobienia wojskowego.

Demonstracja w fabryce „Pocisk”. Przyczyną zażalenia z wypłatami przez rząd. Przed fabryką „Pocisk” na Pradze wybuchła groźna demonstracja tak, że musiano wezwać policję państwową, celem rozproszenia demonstrantów. Powodem demonstracji było wypłacenie przez dyrekcję fabryki zarobków w wysokości połowy należności. Zarząd fabryki ogłosił, że wypłaci resztę

Czytajcie Dziennik Pomorski

po otrzymaniu swych nalezytości od rządu. Robotnicy zgromadzili się w większej liczbie przed fabryką, wybili szyby w biurach dyrekcji i chcieli wtargnąć do magazynów z materiałami wybuchowymi. Wówczas dopiero dyrekcja wezwala policję, która rozproszyła demonstrantów.

Słowacki wraca na Ojczyznę łono. W sferach rządowych postanowiono przyspieszyć ekshumację zwłok Juliusza Słowackiego i przewiezienie ich z Paryża do Polski. Zwłoki wrócą do kraju drogą morską na statku polskim przez Gdynię.

Imieniny a państwa zagraniczne. „Kurjer Poznański” donosi, że — „na przedstawicielstwa zagraniczne w Warszawie wywarło nacisk polityczno-towarzystki, aby przyłączyły się do obchodu imienin Piłsudskiego. Wskutek tego zastępca dziekana korpusu dyplomatycznego zwołał aż zebranie wszystkich posłów zagranicznych, na którym debatowano nad kwestją i większością głosów uchwalono nie dekorować flagami swoich poselstw. Z pod rygoru uchwały wyłamały się w praktyce tylko trzy poselstwa, a mianowicie, sowieckie, tureckie i niemieckie... Inne swoich flag nie wywiesily”.

Kraje, które pragną mieć Żydów. Okazuje się, że istnieją jeszcze na świecie kraje, które pragnęłyby mieć u siebie Żydów. Tak przynajmniej można wnioskować z wydrukowanej tiustem członkami we wczorajszym „Naszym Przeglądzie” depeszy, datowanej z Nowego Jorku, a donoszącej, że oto republiki południowo amerykańskie Paragwaj i Peru przez usta swych konsułów oświadczyły gotowość gościnnego przyjęcia w swych granicach pewnej znaczniejszej ilości ludu wybranego. Nie życzymy źle dzielny paraguayczykom i peruwiańczykom, ale... zawsze koszula bliższa ciału... Dlatego nie możemy powstrzymać się od westchnienia: Oby tylko chcieli z zaproszenia skorzystać Żydzi z Polski i to właśnie jaknajliczniej.

RADJO.

Poznański broadcasting przemówi za trzy tygodnie. W Poznaniu odbyło się w Ratuszu pod przewodnictwem p. prez. Ratajskiego posiedzenie komisji programowej „Radja Poznańskiego”, na którym ustalono ostatecznie termin otwarcia poznańskiej stacji radjofonicznej na dzień 24 go kwietnia. Również zostali ustalony program uroczystości. Oprócz części oficjalnej przewidziana jest transmisja opery z Teatru Wielkiego. Cały program poznański będzie przekazany kablem na falę warszawską i krakowską. Przy „Radjo Poznańskim” utworzono stałą orkiestrę, która składa się z 10 członków orkiestry opery poznańskiej z kapelmistrzem p. Tyllą na czele. W związku z otwarciem stacji poznańskiej odbędzie się w dniu 24-go kwietnia zapowiedziany przez Radjoklub Wielkopolski zjazd przedstawicieli kół radjoamatorów z całej zachodniej Polski.

Bank Polski płacił
dnia 4 kwietnia 1927 r.

Dolar	8,89 zł.
Funt szterling	43,38 zł.
100 guld. gd.	172,78 zł.
100 rmk.	210,83 zł.
Franki szwajc.	171,38 zł.

Giełda zbożowa.

4 kwietnia 1927 r.		
Zyto 100 kg.	41,65—42,65 zł.	
Pszonica " "	51,25—54,25 zł.	
Mąka żytnia 70 proc. " "	60,00—61,25 zł.	
" " 65 " "	58,00—62,75 zł.	
" " pszenna 65 proc. " "	76,25—79,25 zł.	
Jęczmień " "	31,00—34,00 zł.	
Jęczmień browar. " "	34,25—37,25 zł.	
Cwies " "	33,50—34,50 zł.	
Ospa żyt. " "	27,50—28,50 zł.	
Ospa pszenna " "	27 00—28 50 zł.	

JÓZEF KORZENIOWSKI.

SPEKULANT

24) — Dlatego, kochanku — odpowiedział mrugając prędko okiem pan Kasper — żeś nieraz patrzył obojętnie na lzy matki, żeś się wyśmiewał z czułości siostry; że od tego czasu, jakęś się zreformował, nie zdarzyło mi się widzieć ani słyszeć o żadnym postępku, któryby ci się wyrwał z serca, któryby nie był obmyślany i nie miał swojego źródła w arytmetyce. Utwierdziła mnie w tem mniemaniu o tobie i twoja powierzchowność. Ta ciąga zimna krew, to ustawiczne czuwanie nad sobą, ta rezerwa w każdym kroku i słowie, nie są naturalne młodemu człowiekowi z gorącym sercem i z wylaną duszą. Odkądęś się zreformował, nie powiedziales nigdy ani jednego głupstwa...
— Którebyś ty podchwycił — przerwał pan August.
— Nie wydales się z żadnym sekretem...
— Którebyś ty natychmiast rozniósł — przerwał znowu pan August — I dlatego miałeś do mnie pretensję, że ci nie dawał na siebie bronii. A toż nie egoizm?
— Zem nie egoista, dam ci zaraz najlepszy dowód — rzekł pan Kasper.
— Ciekawym.
— Oto ten, że jakkolwiek jestem djabłem, i do tego kulawym, przyznam ci się z pokorą, że ci w zdaniu mojem o tobie grubo pomylił — powiedział pan Kasper i wyciągnął do niego rękę.
— Albo głupi, albo filut — pomyślał pan August i podał mu rękę, milcząc.
— Dwa tygodnie przeszło śledzę już u ciebie i egzaminuję cię bardzo skrupulatnie.
— Szkoda, żeś mi tego pierwej nie powiedział. Byłbym się miał na ostrażności — rzekł z umysłem pan August.
— Niebys na tem nie zyskał — odpowiedział kulawy djabł — Twoje postępowanie wzięlbym był za aktorstwo, i wyjechałbym od ciebie, nie zmieniając mojej myśli o twojem sercu. Teraz, gdyś się pokazał, jakim jesteś, nie spodziewając się, że na ciebie patrzę; gdyś się przekonał, że oprócz siebie, możesz jeszcze kochać szczerze, serdecznie, siostrę a przy niej i mnie trochę; gdy widzę, jak się obchodzisz ze swoimi ludźmi, ze swoimi sługami; gdy na pierwsze słowo mojej żony zgodziles się chętnie na przyczynienie dwóch tysięcy do posagu, który my dajemy waszej biednej krewnej; a nade wszystko, gdyś sukcesją po ciocię rozdzielił tak, że oddajesz siostrze gotowiznę, która nam potrzebniejsza, a sobie zostawiles jakiś tam grat, który ci nie przyniesie dochodu, i zrobiles to dlatego, że siostra biedniejsza i że ja jestem nequam¹⁾ jako gospodarz; wracam ci mój szacunek, i oświadczam, że masz we mnie sprzymierzeńca w wielkim twoim projekcie.
— W jakim projekcie? — zapytał pan August zdziwiony.
— Wszak myślisz się starać o pannę Woleczyńską — odpowiedział pan Kasper, mrugnawszy zlekka okiem.
1) niepoń.

Falszerz dwuzłotówek M. Rodowicz przed sądem.

Dwa lata ciężkiego więzienia dla M. Rodowicza i 10 lat utraty praw obywatelskich za podrabianie i puszczenie w obieg fałszywych dwuzłotówek. — Zona tegoż skazana na 3 miesiące a pomocnik Stymma na rok zwykłego więzienia. Szczegóły rozprawy sądowej.

Wczoraj wieczorem zapadł wyrok w sprawie procesu przeciw M. Rodowiczowi i towarzyszym, oskarżonym o wyrabianie i puszczenie w obieg podrabianych przez nich pieniędzy. Skazani zostali: Osk. Mieczysław Rodowicz na dwa lata ciężkiego więzienia i utratę praw obywatelskich przez lat 10, zona tegoż za puszczenie w obieg fałszyfkatów na 3 mies., a Michał Stymma na rok więzienia.

Prokurator wniósł o 7 lat ciężk. wzięcia dla osk. Rodowicza, dla żony tegoż 2 lata ciężk. wzię. i o 5 lat. c. wzię. dla osk. Stymma.

Poniżej podajemy przebieg procesu. Gdyby się zapytać, który złodziej jest podlejszy: czy ten, który się wkrada potajemnie do mieszkań ludzi zamożnych i wyciąga pieniądze z kieszeni przy rozmaitych zbiegowiskach albo też ten, który podsuwa ludziom fałszywe pieniądze, to zapewno powiemy, że ten ostatni. Albowiem naraża on na straty prawie wyłącznie ludzi ubogich, podkopuje zaufania do monet państwowych a prócz tego naraża jeszcze swe ofiary na różne podejrzenia, koszta i utrapienia. Ofiarą fałszywej pieniądzy bowiem padają przeważnie ludzie nieświadomi i ubodzy, dla których drobna moneta stanowi nieraz cały majątek, całą gotówkę ani przed oszustwem dzięki nieznanym rzeczy się ochronić tak łatwo nie mogą.

To też niemale zainteresowanie wzbudził proces dotyczący wyrabiania fałszywych monet i puszczenia ich w obieg, jaki się toczył wczoraj w tutejszym sądzie okręgowym przeciw osławionemu „sanatorowi” i niefortunnemu organowi „Strzelca” M. Rodowiczowi, oraz jego żonie i pomocnikowi Stymmie. Sprawa ta, która wykryta została niedawno i przez nas dość szczegółowo wówczas podana była, zapewno jest jeszcze w świeżej pamięci czytelników, tak że nie trzeba dać wstępnego o niej objaśnienia i możemy przystąpić od razu do przebiegu procesu.

Zeznania oskarżonych.

Rozprawy rozpoczęły się o godz. 12 w południe. Przewodniczył rozprawie dyrektor sądu Juński, przy współudziale sędziego Hubiształa, oraz sędziów niezawodowych pp: Karwowskiego, Leszczyńskiego i Chmura rzyńskiego. Oskarżenie wniósł prokurator Zelazny. Bronili oskarżonych aplikant sądowy dr. Pizlewicz (Rodowicza), adw. Radwański (żonę Rodowicza) i aplikant dr. Zdanowicz (Stymma), sekretarował aplik. Główezewski.

Po stwierdzeniu personalji oskarżonych i upomnieniu świadków przez p. przewodniczącego by zeznawali prawdę p. przew. udzielił głosu osk. M. Rodowiczowi, który szeroko i rozwlekle zaczął opowiadać o różnych szczegółach rzeczy podrzędnych, natomiast unikając możliwie samego tematu podrabiania pieniędzy.

Wywody pomimo, że słuchacz odniósł wrażenie, iż autorowi nie zbywa na fantazji nie wzbudzały w słuchaczu wielkiej wiarogodności. Były urywane niejasne i mało logiczne.

Rodowicz „niewinny”. Był ofiarą Stymma od którego przyjął fałszyfkaty, aby sa nie kupić bilet do Torunia i oskarżyć Stymma przed woj. Młodzianowskim.

Starał się więc osk. Rodowicz przedstawić rzecz tak, jakoby nie on, ale zaangażowany do wyrobu figur osk. Stymma wyrabiał fałszywe monety. Osk. R., gdy to spostrzegł, strasznie się przeraził. Starał się nakłonić St., aby tego zaniechał i wyjechał z Cbojnic, pilnował też aby Stymma nie wydawał podrobionych

pieniędzy. Dopiero w Czersku wzięł 19 sztuk podrobionych rzekomo przez Stymma dwuzłotówek (osk. ciągle mówił dwuzłotówek), z których jednakże niiby ściągnęło tylko nieco srebra. Wziął je, bo miał zamiar jechać do Wojewody Młodzianowskiego, by jeszcze o wyrabianiu fałszywych monet przez osk. St. powiedzieć.

Przewodn.: Przecie wystarczyło powiedzieć to pierwszemu lepszemu policjantowi.

Osk.: Nie, bo tu na miejscu nie mam zaufania, gdyż jestem wmieszany zaraz w każdą sprawę. Dalej opowiada osk., że dwa razy był już przed drzwami p. Ulandowskiego, by mu donieść o tej sprawie, ale każdy raz się cofnął. (Czy również dla braku zaufania?) Ale fałszyfkaty dał też żonie, a nawet kiedy ta się wzbraniała je wziąć, groził jej rewolwerem.

Zeznanie osk. Rodowiczowej.

były innego rodzaju. Oskarżona przyznała, że wydawała podrobione monety, przestrzegając przed ich wyrabianiem męża i przychodziło też z tego powodu do kłótni. Ostatecznie pod groźbami męża wydawała też i ostatecznie fałszyfkaty w dniu, w którym ją aresztowano.

Stymma ofiarą osk. Rodowicza.

Szczegółowe i jaśniejsze były zeznania trzeciego oskarżonego, Michała Stymma. Opowiadał on, że zaangażowany został przez osk. R. niiby do wyrobu figurki pornograficznej, jaką dotąd R. wyrabiał z gipsu.

Wyrób ten jednak, a mianowicie posrebrzanie tychże figur się nie udawało. Handel niemi nie szedł. Wobec tego R. po powrocie z Warszawy, gdzie przebywał 6 dni rzekomo celem sprzedaży swoich figurek zaproponował osk. St. wyrób fałszywych monet, o czym rzekomo wspominał już zaraz na wstępie i do czego skłaniało go niiby mnóstwo długów.

Osk. St. dowodził, że to się nie uda i dla próby wykonał kilka próbek 50 i 2 groszówkami. Ale R. nie porzucił swych zamiarów i pewnego wieczoru pod groźbą rewolweru (osk. R. widąc dość często operował rewolwerem, uczynił to przecie, jak sam zeznał, wobec żony) zmusił go do wyrobienia 250 monet, które jednak były bezwartościowe; bo czarne.

Ale wnet osk. R. okazał się mistrzem i znalazł sposób na posrebrzanie fałszyfkatów, co jakoby czynił już sama bez pomocy osk. St., który też przeczy jakoby wogóle puszczał w obieg podrobione pieniądze, a nawet zepsuł plyn do posrebrzania fałszyfkatów — i to ze zemsty za to, że mu R. nie wyptał zarobku.

Miał też zamiar zadenuncjować R. i to 10 stycznia, w którym to dniu miał przybyć z Bydgoszczy, gdzie później mieszkał, do Chojnic. Ale już 7 stycznia go przyaresztowano.

Osk. St. młody jeszcze człowiek, sierota, przedstawił szczegółowo, jak wyrabiano fałszyfkaty (wyrobiono ich ogółem za 1000 zł) i przestrzegając niiby osk. R. przed fałszerstwem, dowodząc: — Zobaczysz pan, że będziemy za to siedzieli w więzieniu. — No i uważa się za ofiarę osk. R., który w czasie tych zeznań tracił tupet i bledniał.

Po kilku pytaniach i uwagach obrońców p. przewodniczący odroczył rozprawę na popołudnie. Sprawozdanie z nich podamy w następnym numerze.

Skąd ci to u diabła przyszło do głowy? — zawałtał pan August, zrywając się z miejsca.

— Wszak jechałeś z nią razem od samej Sewerynowki aż tu — mówił dalej pan Kasper — i ledwie nie całą drogę w ich karecie i naprzeciwko panny Klary.

— Skądże ty to wszystko wiesz?

— Oh! wiadomo ci, że ja wiem więcej, niżby n'e jeden i nie jedna sobie zyczyli — odpowiedział pan Kasper. — Każdy ma swoje rzemiosło. Pan Michał pisze książki, pan Władysław fabrykuje krzywe kocze, pan Hipolit przygotowuje kwaśny cukier, a ja zbieram wzorki, gromadzę nowinki, i puszczam to wszystko w obieg, temu dla nauki, temu dla przestrogi, tej, aby wiedziała, co o niej mówią i strzegła się, tamtej, aby nie przyganiała garnkowi, kiedy sama smoli.

— To znaczy, żeś wyidealizował plotkarstwo — rzekł pan August, śmiejąc się.

— Wiem ja o tem dobrze, że mnie nazywają plotkarzem i nie myślę się o to gniewać — odpowiedział pan Kasper. — Jest to pozycja, którą sobie zrobiłem w towarzystwie. Bez tego nie miałbym zadnej, ani z majątku, który mały, ani z urodzenia, które podejrzane, chociaż mię Heroldja¹⁾ utwierdziła. Pozycja z nazwaniami nie bardzo zaszczytna, ale w rzeczy użyteczna. Wymaga ona rozsądku, przenikliwości, odwagi i sumienia.

¹⁾ władza rozpatrująca dowody szlachectwa.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

KRONIKA.

CHOJNICE, dnia 5. kwietnia 1927 r.

Dziś. Wincenty Per. w. Irena, p'

5. 4. 27. Słońca wschód 5.4 zachód 18.14
Księżyc wschód 8.56 zachód 20.53

— **Biblioteka tow. Czyteln. Ludowych.** przy ul. gimnazjalnej (hotel p. Kalety) otwarta co dzień od godz. 6—7 po poł., w niedzielę i święta od godz. 12—1 w południe.

— **Kradzieże w firmie Skwierawski.** W dniu wczorajszym właściciel sklepu bławatów i konfekcji p. Skwierawski zauważył w sklepie swym brak towarów na ogólną sumę około 500 zł. Kradzieży dokonano rzekomo już ubiegłej soboty. Energiczne śledztwo jest w toku.

— **Cukier podrożał.** Z dniem 1 kwietnia podniesiono ceny cukru o 1,20 na 100 kg.

— **Chleb podrożał.** W ubiegłych dniach piekarze miejscowi podnieśli cenę chleba i to o 5 groszy na bochenku Bochenek 3 funtowy obecnie kosztuje 1 zł (dawniej 95 groszy). Zaznaczyć wypada, że chleb 3 funtowy niedawno temu kosztował 0,80 zł. Zwykłą cenę piekarze tłumaczą podniesieniem cen za zboże.

— **Komorne na nowy kwartał. Kwiecień — czerwiec 1927.** Według artykułu 6, punkt 3, ustawy o ochronie lokatorów stawki procentowe podstawowego komornego wzrastają od 1 stycznia 1925 począwszy co kwartał o 6 proc. (W porównaniu więc do stawek podstawowych z 1 czerwca 1924 r. komorne od 1 kwietnia 1927 jest wyższe od 68 procent. Wysokość komornego przedstawia się więc w kwartale od kwietnia do 30 czerwca w następujący sposób:

1) Za mieszkanie jednopokojowe, za które płacono się w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 czerwca 1924 5 proc. podstawowego komornego (tj. komornego płaconego w czerwcu 1914 r.), płaci się od 1 kwietnia do 30 czerwca 1927 r. 43 proc., czyli (na mocy rozporządzenia) to samo co 1 stycznia 1925, tj. na każdą markę przedwojenną komornego przypada 52 groszy. Kto płacił np. 5 mk. miesięcznie w czerwcu 1914 r., płaci dziś 2,60 zł.

2) Za mieszkanie złożone z 2 lub 3 pokoiów, za które płacono się 1. 6. 1924 r. 10 procent, płaci się od 1 kwietnia 1927 r. 78 procent. Na każdą markę podstawowego komornego przypada więc od 1. 4. 1927 r. 95,94 groszy. Kto np. płacił w czerwcu 1914 r. 20 mk. miesięcznie, płaci obecnie 19,18 zł.

3) Za mieszkanie cztero do sześciopokojowe płaci się od 1 kwietnia 1927 r. 83 proc. (1. 6. 1924 r. 15 procent) Na każdą markę z czerwca 1914 r. przypada zatem 1,02 zł. Kto np. płacił w czerwcu 1914 40 do 50 mk. miesięcznie, płaci obecnie 40,08 zł. do 51 zł.

4) Za mieszkanie co najmniej siedmiopokojowe, sklepy i pomieszczenia handlowe, za które podstawowe komorne nie przekraczało 1200 mk. rocznie, płaci się od 1 kwietnia 1927 88 proc. (1. 1. 1924 r. było 20). Na każdą markę podstawowego komornego przypada więc 1 zł. 8,2 gr. Kto np. płacił 90—100 mk. miesięcznie, płaci obecnie 98,28 zł. do 108,20 zł.

5) Za inne sklepy i pomieszczenia handlowe i przemysłowe płaci się od 1 kwietnia 1927 r. 95 proc. (1. 6. 1924 było 25 proc.) Na każdą markę podstawowego komornego przypada więc 1 zł. 14,3 gr.

— **Płatność kuponów 8 proc. państwowej pożyczki konwersyjnej.** Z dniem 1 kwietnia r. zapada termin płatności kuponów 8 proc. państwowej pożyczki konwersyjnej, wypuszczonej na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 go czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55. poz. 543). Na podstawie obliczeń franka szwajcarskiego i dolara Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej z okresu dwóch tygodni poprzedzających płatność odsetek od obligacji wzmiankowanej i pożyczki wartość poszczególnych odcinków (kuponów) wynosi: kupon nom. wart. gr. 40 — będzie się opłacał gr. 69, kupon nom. wart. zł. 2 — będzie się opłacał 3 zł. gr. 45. Należność za kupony będzie się uiszczała w Banku Polskim, w Banku Gospodarstwa Krajowego i ich oddziałach, w Centralnej Kasie Skarbowej w Warszawie, oraz we wszystkich kasach skarbowych.

— **Wobec nadchodzącego „Tygodnia Osiaty”.** Zapowiedź „Daru Narodowego 3 Maja” zawsze znajdowała żywy odzwiek w sercach i umysłach Polaków. Niejednokrotnie społeczeństwo nasze czynem manifestowało, że dzień 3 maja jest dla niego nie tylko świętem państwowym ale i narodowym.

Komitety powiatowe TCL. już rozpoczęły prace przygotowawcze na dzień 2 maja aby w porozumieniu z miejscowymi towarzystwami i organizacjami godnie obchodzić święto pańskie i narodowe. Wskazówki jak organizować uroczystości trzeciego maja, myśli i materiały do okolicznościowych przemówień, utwory sceniczne dla przedstawień teatralnych, deklamacje i pieśni trzecie — majowe, jak również nalepliki okienne chorągiewki i inne materiały kwestowe przygotowało już biuro TCL. Poznań, Rataczaka 16, które w tej sprawie udziela wszelkich wyjaśnień i pomocy.

Najnowsze wiadomości

(Informacje własne).

Chojnice, 5 IV. 1927 r.

Protest Francji przeciw zamordowaniu dwu misjonarzy w Nankinie (w Chinach) wniósł poseł francuski w Pekinie.

Generał chiński Feng skierował swe wojsko przeciw Pekinowi.

Przyjaciela siebie zastrzelił w Nynfauburgu 20 letni młodzieniec wskutek odpowiedniej umowy. Przyczyny nie znane.

22020 km przeleciał w ciągu 14 i pół godz. lotnik Horn w Desau.

Francja odmówiła udziału w konferencji rozbrojenkowej na morzu, zaproponowanej przez Amerykę. 4 lotników zabitych zostało w Hyeres we Francji wskutek zderzenia się dwu samolotów.

Własną matkę zabił w Dürfen (w Bawarii) kupiec Graf, ponieważ nie utrzymując jej, miał zatargi ze sądem.

Ohydnego zbrodniarza w osobie podróżującego Soczewy, który w celach seksualnych zamordował w Hucie Bismarka 9 letnią dziewczynę, ujęto w Wrocławiu. Potwór ten ma więcej takich spraw na sumieniu.

Samobójstwo popełnił pewien nauczyciel w Liebhthal w Niemczech, spowodu stosunku, 13 letniem dziewczęciem, który nie pozostał bez następstw.

Pociąg towarowy wykołaił się w Kaiserslautern. Konduktor, kierownik, lokomotywy i palacz odnieśli

śmiertelne rany.

Zjazd Obozu Wielkiej Polski odbył się w niedzielę w Bydgoszczy. Przewodniczył obożny wielkopolski senator Płuciński. Przemawiał m. i. Roman Dmowski.

Choroba królowej szwedzkiej. Królowa Wiktorja szwedzka znajduje się obecnie w Rzymie, gdzie jest ciężko chora. Król szwedzki bawił ostatnio na jasnym brzegu.

Król z królewiczem udają się do Rzymu, ażeby zgromadzić się u łóża chorej królowej Wiktorji.

Przygotowanie ofensywy przeciwko Kantonczykom. Z Pekinu donoszą, iż odbyła się tam pod przewodnictwem angielską naradą wszystkich dowódców wojsk północnych, na której postanowiono zarządzić w najbliższych dniach ofensywę przeciwko wojskom kantonczkim. W związku z tem ma być zarządzone mobilizacja wszystkich mężczyzn od lat 16 do 48.

Odniesienie polskiego uczonego. Antoni Wilk, profesor jednego z państwowych zakładów średnich w Krakowie, znany astronom amator, otrzymał brązowy medal od Astronomical Society of the Pacific w San Francisco. Odniesienie to zostało mu udzielone w dowód uznania za odkrycie w dniu 19 go listopada 1925 r. nowej nieznannej komety.

Ponadto ukaże się specjalna Jednodniówka zawierająca powyższe materiały. Czas rozpocząć przygotowania

— **Ceny w pensjonatach i hotelach w Zakopanem.** Reskryptem województwa krakowskiego zostały ustanowione następujące ceny w pensjonatach i hotelach Zakopanego, w pensjonatach 1-ej kategorii do 13 zł, 2-ej do 10 zł, 3-ej do 8 zł. dziennie za całonocne utrzymanie, mieszkanie i światło oraz 90 gr. za opał jednorazowy, a 1 zł. 10 gr. za centralne ogrzewanie. W hotelach 1-ej kategorii pokój pojedynczy do 6 zł., podwójny do 9 zł., 2-ej kat. — pojedynczy do 5 zł., podwójny do 8 zł., 3-ej kat. pojed. do 4 zł., podwójny do 5 zł. dziennie. Pozatem za usługę dopłaca się do rachunku w pensjonatach 5 proc w hotelach 10 proc. Województwo dąży do dalszego obniżenia cennika.

— **Z CZERSKA I OKOLICY.**

Mecz futbolowy. (P) W ubiegłą niedzielę po poł. odbyły się pomiędzy drużynami Gimn. „Sokol” z Tucholi i Gimn. „Sokol” z Czerska zawody piłki nożnej. Przebieg gry był bardzo interesujący ponieważ drużyny były bardzo silne. Nie odbyło się też bez nieporozumień i to z powodu tego, że przez pewnego gracza z drużyny Czerskiej został zaproszony jakiś Żyd o którego też powstało wielkie oburzenie wśród udział biorących zawodników i publiczności. Słusznie też zaznaczono, aby w przyszłości do zawodów nie proszono żadnego semity co przestraszcza zechcą zawodnicy w Czersku i okolicy. Rezultat gry był 1:1. Sędzią bezpartyjnym był p. Sowa z Czerska.

— **Z TUCHOLI I OKOLICY.**

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. (st) Roczne walne zebranie P. T. K oddział w Tucholi odbyło się w ubiegłą sobotę wieczorem w hotelu p. Marjanowskiego. Jak z sprawozdania wynika, oddział tucholski urządził w roku ubiegłym częste wycieczki w okolicy, aby swych członków dokładnie zapoznać z Borami tucholskimi. Co miesiąc odbywały się zebrania połączone z wyświetlaniem przezroczy i odpowiednimi wyjaśnieniami. W roku bieżącym towarzystwo zamierza urządzić kilka wycieczek w Bory tucholskie a w Zielone Świątki do Szwajcarii kaszubskiej. Oddział tutejszy zapewnił i przygotował już kwatery dla wycieczkowców i turystów z dalszych stron zwiedzających Bory tucholskie, stara się zatem o przyciągnięcie jak największej liczby wycieczkowców, a tem samem o podniesienie dochodowości miejscowych przedsiębiorstw handlowych i rzemieślniczych.

W miejsce dobrowoli ustępującego prezesa nauczyciela sem. p. Zielińskiego wybrano dotychczasowego zastępcę prezesa inspektora szkolnego p. M. Górnego, kierownika szkoły wydziałowej p. Kupkę jako zastępcę prezesa i p. Gwizdałę ponownie jako skarbnika, Do komisji rewizyjnej wybrano pp. J. Górnego, Marcinkowskiego i Saganowskiego.

P. L. O. P. P. (st) Roczne walne zebranie w zeszłą sobotę zagał p. starosta Tollik. Z sprawozdania dowiedzieliśmy się, że koło tutejsze należy do kół tych, które zrozumięły cele i znaczenie towarzystwa. Choćby powiat tucholski nie należał do największych i najbogatszych powiatów, to jednak figuruje pomiędzy najwięcej składającymi, zajmuje bowiem w

roku ubiegłym drugie miejsce. Jako skarbnik wybrano p. Marcinkowskiego w miejsce dobrowoli ustępującego p. Szatkowskiego, pozatem dotychczasowy zarząd pozostał bez zmiany. Na zjazd delegatów do Torunia wybrano p. burmistrza Saganowskiego i naczelnika urzędu skarbowego p. Marcinkowskiego.

Z POMORZA.

Jarmarki w Województwie Pomorskiem.

6 kwietnia. Lubawa: koński, bydłęcy. Skarszewy: koński, bydłęcy. Lubiewo: kramarski, koński, bydłęcy. Słiwo: kramarski, koński, bydłęcy. Starogard: koński, bydłęcy, świński.

7 kwietnia. Brodnica: koński, bydłęcy. Gowdolino: kramarski, koński, bydłęcy. Radzyn: kramarski koński, bydłęcy. Toruń: koński, bydłęcy. Wejherowo: koński, bydłęcy. Zblewo: koński, bydłęcy.

8 kwietnia. Grudziądz: koński, bydłęcy.

12 kwietnia. Bukowiec: koński, bydłęcy. Czersk: koński, bydłęcy. Działdowo: koński, bydłęcy. Sadłonek: koński, bydłęcy. Więcbork: koński, bydłęcy. Nieżywiec: kramarski, koński, bydłęcy. Sulęcyno: kramarski, koński, bydłęcy

13 kwietnia. Kartuzy: świński. Stara Kiszewa: świński.

14 kwietnia. Łasin: koński, bydłęcy. Topolno: kramarski, koński, bydłęcy.

19 kwietnia. Chmielno: koński, bydłęcy. Dziemiany: koński, bydłęcy. Przdokowo: koński, bydłęcy. Strzecz: kramarski, koński, bydłęcy.

20 kwietnia. Chełmża: koński, bydłęcy.

Ogorzeliny. (Echa notatki podanej przez p. Bolesława Osińskiego.) W nr. 75 „Dziennika Pom.” z dnia 1. 4. podaliśmy notatkę pt. Jak p. L. Nazarski chciał nabyć tanio towar? Wskutek ukazania się wzmianki tej p. L. N. prosi nas o zaznaczenie że odczytany materiał został zapłacony a w razie potrzeby p. N. przedłożyć może kwity; że legitymowanie się jako rzekomy Młodzianowski i kuzyn p. Wojewody było tylko dowcipem i to wskutek informowania się jednego z uczniów zatrudnionych w firmie, Nieprawdziwe zarzuty p. Bolesława (nie Bronisława jak poprzednio mylnie podano) Osińskiego, p. L. Nazarski śledca będzie sądowe, to też przedwczesne przesądzanie spraw tych uważamy jako zbyt czyste, gdyż odczekać należy wyniku rozprawy sądowej.

Skarszewy. (Kradzież.) Handlarzowi artykułów spożywczych p. Bieleckiemu w Więckowach złodzieje skradli za około 300 zł. różnych artykułów.

Tej samej nocy skradziono p. Wałaszewskiemu w Więckowach kilka worków szezki.

Wejherowo. (Aresztowanie szajki doliniarzy.) Do naszego miasta samobodem zjechała zgraja elegantów ubranych złodziei kieszonkowych. Doliniarze ulokowali się w jednej z miejscowych restauracji. Krótko jednak trwała ich uciecha, gdyż nagle zjawił się śledzący opryszków urzędnik policji kryminalnej w towarzystwie miejscowej policji i po zamknięciu wszystkich drzwi lokalu, wyłapano całą szajkę i osadzono tymczasowo w areszcie.

Radzyn. (Cenne wykopaliska.) Przy odkopywaniu zasypanych piwnic starego zamku krzyżackiego w Radzynie znaleziono cenne zbroje i karabele oraz cały szereg przedmiotów z uzbrojenia średniowiecznego, pochodzących z 15-go wieku. — Oprócz zabytków znaleziono również cały szereg szkieletów ludzkich.

Od 1 do 16 kwietnia

Wielki zapas:

koszule białe, kołnierzyki, krawaty, pończochy damskie i dziecięce, skarpetki, szelki,

Trykoty zimowe 20 proc. niżki.

Wielka sprzedaż okazyjna.

Ludwik Rasch

Wszystko niżej cen.

Resztki haftu, koronek i stroje do sukien bajecznie tanio.

14 tanich dni.

Wielki zapas:

rękawiczki, torebki damskie, swetry, laski, parasole, wyroby galanteryjne, porcelana, fajansy i sprzęty kuchenne.

Z POZNANSKIEGO.

Bydgoszcz. (Z Przewodnictwa Dzielnicy Pomorskiej Tow. gim. Sokół). W czwartek dnia 31 br. odbyło się w Bydgoszczy zebranie Przewodnictwa Dzielnicy Pomorskiej. Naczelnik Makowski referował obszernie o biegu 3 maja — na który wciąż zwraca się uwagę nie tylko władzom okręgowym — zarządowi gniazd, więc Sokolstwu, ale by Szan. Publiczność Pomorza i Krainy zechciała zainteresować się wielką imprezą. M. i. stawiono wniosek, by pow. Kartuski i Kościerzyński odłączyć od Okr. I. gdańskiego i utworzyć Okręg IX. Wniosek ten przekazuje się Radzie Dzielnicowej. W sprawie odłączenia pow. Chełmińskiego od Okr. III. grudziądzkiego powstała myśl zaproponować Radzie Dzielnicowej podzielić Okr. III i to tak przy Okr. III pozostają pow. Grudziądz i Chełmno a z pow. Świeckiego tworzy się Okręg X. Przyjęto do wiadomości i zatwierdzono zloty: Okręg I. w Gdyni który odbędzie się 19 czerwca w Gdyni, 26 czerwca br. Okręg V w Bydgoszczy, 13 sierpnia okr. III w Grudziądzu, 3 lipca okręg VI w Brodnicy, 10 lipca okręg VIII w Nakle, 24 lipca okręg II w Sępólnie lub Tucholt (miejsca nie ustalono). Na zlot Dzielnicowy, który odbędzie się w Grudziądzu 13, 14 i 15 sierpnia br. zaprosił się wszystkie Dzielnice Sokole z ćwiczeniami.

Ostrów. (Jadła psy i koty.) Policja w Ostrowie przytrzymała niejaką Maleszkową Katarzynę zam. w Pleszewie. Wymieniona od dłuższego czasu trudniła się łapaniem psów i kotów, które gotowała i zjadała. Jak zeznaje mięso szczególniej kocie, smakowało jej znakomicie, psie natomiast było „trochę twarde”. U kobieciej panowała niebywała nędza, która skłoniła Maleszkową do jedzenia psów i kotów.

Z DALSZYCH STRON.

Warszawa. (Fuzja 2 banków warszawskich.) Na podstawie prowadzonych od dłuższego czasu rokowań pomiędzy Bankiem Zjednoczonych Ziem Polskich a Bankiem Handlowym w Warszawie, doszło do fuzji tych instytucji. Kapitał zakładowy Banku Handlowego został podniesiony do 20 mlj. zł. Znaczna część kapitałów należy do konsorcjum zagranicznego, na którego czele stoi Harrimann.

Jabłonna. (Trup kobiety na drzewie.) We wsi Dąbrówce Szlacheckiej gm. Jabłonna na drzewie w zagajniku na własnym szalu powiesiła się kobieta nie wiadomego nazwiska chrześcijanka, około lat 45 ciu, ubrana w suknię granatową, bluzkę szarą, płaszcz pluszowy i pantofle lakierki. Istnieje przypuszczenie, że denatka przyjechała z Warszawy, gdyż nikt z miejscowych mieszkańców jej nie poznaje.

Chłm. (Nadużycia w wojskowym zakładzie żywnościowym.) W wojskowym zakładzie żywnościowym wykryto nadużycia. Aresztowano kierownika zakładów kpt. Winiarskiego i sierżanta Panowa.

Piotrków. (Sensacyjny proces fałszerzy pieniędzy.) Wielkie zainteresowanie wywołał rozpoczęty proces przeciw szajce fałszerzy banknotów 5 złotych, składowanej się z 8 osób, w tem 2 kobiet. Oskarżeni rozpowszechniali fałszywe banknoty w r. 1926. Do procesu powołano 70 świadków, w tem b. kierownika brygady fałszerzkiej Bachracha. Na proces nie stawili się 12 świadków.

W. M. GDANSK.

Sopoty. (Przegrał cały majątek) W głównej sali sopockiej jaskini gry odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru obywatel austriacki Leon Hartmann, który przegrał duży majątek.

HENRYK FORD.

Henryk Ford właściciel największej na świecie fabryki samochodów, produkującej dziennie około 7000 samochodów, padł ofiarą wypadku samochodowego. Okoliczności towarzyszące tej katastrofie, która o mało włos nie pozbawiła życia króla samochodów i jednego z najbogatszych ludzi świata, dotychczas są okryte powłoką tajemniczości.

W zeszłą niedzielę Ford wyjechał na samochodzie, który sam prowadził, z posiadłości, należącej do niego Dearborn. W drodze wyminał go znacznie większy samochód, który zrzucił go z nasypu drogi i tylko drzewo rosnące nad rzeką, przeszkodziło wпадnięciu samochodu Forda do rzeki. Jak długo Ford leżał bez zmysłów, nie był on w stanie opowiedzieć.

Dość, że po kilku godzinach zdołał wypełznąć z pod samochodu i dojechał do bramy parku, gdzie odźwierny sprowadził pomoc lekarską. Obecnie Ford znajduje się w szpitalu, ale życiu jego nie zagraża niebezpieczeństwo.

Policja, która zajęła się tą tajemniczą sprawą, zdołała tylko ustalić, że prawdopodobnie nie był to zamach na króla samochodów, ale zwykły wypadek.

Z NIEMIEC

Waicz. (Zastrzelili się w dzień przedślubny.) W Roswaldzie zastrzelili się w łóżku 41 letnia córka ekscelencji Wanschaffa. Nazajutrz miała ona wyjść za mąż.

Łęgajny na Warmji. (Zgon pustelnika.) Przed kilku dniami zmarł w szpitalu w Wartemborku pułkownik Schwaerzel, przeżywszy 73 lat. Zmarły mieszkał w lesie w Łęgajnach przeszło 30 lat.

ROZMAITOSCI.

Straszne szczegóły ludożerstwa W Koszycach na Węgrzech prokurator przesłuchiwał cyganów, którzy dopuścili się barbarzyństwa. Cygan Józef Hudeł, młody mężczyzna, opowiadał szczegółowo o morderstwie popełnionym koto Jaszow gdzie wraz z swym towarzyszem Rybarem napadli i zabili pewną panią. Ciało jej przecięli siekierą na dwie części, z których jedną część natychmiast ugotowali i zjedli z zupą ziemniaczaną, drugą połowę zanieśli do obozu, gdzie zjedzono ją na śniadanie. Hudeł zjadł pierś. Na pytanie prokuratora, jak mu smakowała, odpowiedział, że była za słodka.

Drugi przesłuchiwany cygan Rybar zeznaje, że Filok namawiał resztę cyganów do morderstwa. Z Filką uczestniczył on w morderstwie pod Torna. Filko kazał im przy każdej sposobności zabijać ludzi, aby mieli co jeść. Wszyscy 12 cyganów z bandy brali równy udział w morderstwach.

Następnie cygan Horwat opowiada bezwstydnie przebieg morderstwa na pewnym mężczyźnie, którego zwłoki wrzucili do rowu i przysypali ziemią. Na drugi dzień przybyli na miejsce, odkopali zwłoki i od razu je ugotowali poczem zjedli z chlebem. Z kolei wprowadzono przywódcę bandy Alasandra Filko. Jest to cygan o włosach kurczych i świecących oczach. W czasie zeznań uśmiecha się. Zeznaje w kajdanach. Zdaniem jego, sprawa nie warta jednego słowa. Cyganie zabili, o ile mu wiadomo, 4 kobiety i jednego mężczyznę. Mięso ich było bardzo dobre. Filko nie żaluje swych czynów.

Najmłodszy cygan opowiada tylko, że mięso ludzkie było miękkie i bardzo dobre. Mięso kobiet lepiej mu smakowało, niż mięso mężczyzny. Mięso gotowały dwie cyganki, zony Eilki i Rybara. Kości wyrzucali. Małym cyganietom dawali do zjedzenia mózg, „aby były mądrzejsze”. Zeznania reszty cyganów potwierdzają tylko zeznanie poprzednio przesłuchanych.

— Liczba ofiar wzrasta. Liczba wykrytych morderstw cygańskich wzrasta z dniem każdym. Filko przyznał się jeszcze przed swoją ucieczką do sześciu dalszych morderstw — ile ma ich ogółem na sumieniu — nie wiadomo. Do ofiar należy także, jak Filko zeznał, 13 letni gimnazjasta nazwiskiem Oderzo. Chłopiec wyszedł z domu rodziców do sąsiedniego lasu po wodę, w drodze porwali go cyganie, zawlekli do obozu i zamordowali. Otóż Filko „usprawiedliwia się”, że cyganie nie mieli wtedy wcale pieniędzy, byli bardzo głodni, postanowili więc pierwszego napotkanego człowieka złapać i zjeść.

Spalili żonę w piecu. W Nancy policja zatrzymała 23 letniego drukarza, Manet'a, oskarżonego o spalenie swej żony w piecu kaloryferowym. W popiołach wydobytych z pieca znaleziono szczątki kości ludzkich, zęby, jak również szczątki odzienia i... brykię horsetu.

Od redakcji.

Panu A. M. w Karpnie p. Lipusz. Podręcznika „Porady prawnej” nie posiadamy. Porady prawnej udzielamy ustnie lub też piśmiennie.

Ruch w Towarzystwach

Tow. Powst. i Wojaków. Zebranie odbędzie się w środę dnia 6 bm. o godz. 8 wiecz. u p. Jazdzewskiego. Porządek obrad bardzo ważny, stawienie się wszystkich członków jest konieczne. Zarząd.

Tow. Właścicieli Nieruchomości. Walne zebranie odbędzie się w wtorek dnia 5. bm. o godz. 8 wiecz. u p. Kalety. Na porządku dziennym sprawa spłaty hipotek itp. O liczny udział proszą Zarząd.

Zebranie Tow. Polek nie odbyło się w ub. piątek dnia 31. III. natomiast odbędzie się w środę dnia 6 bm. na sali Starostwa o godz. 8 mej wieczorem. Ks. Proboszcz przyrzekł zajmujący wykład. O liczny udział proszą Zarząd.

Podof Rezerwy Koło Chojnice. Zebranie odbędzie się w czwartek dnia 7. bm. o godz. 20 w Hotelu Centralnym. Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

— autee wzeszi redakcyinof.

Redakcja odpowiedzialna: Paweł Kaszubowski
Drukarnia i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego” w Chojnicach.

Bacność Rolnicy!

WAPNO palone-sproszkowane. zasila ziemię, działa szybko, zwiększa zbiory. Jest najtańszym sztucznym nawozem.

Mamy jeszcze kilka wag. do natychm. dostawy.

Centrala Rolnicza-Wejherowo
Telefony 65 i 16. 788

PIEGI, złote plamy, opaleniznę usuwa pod gwarancją apiekarza Jana Gadebuscha
Axela krem od piegów. 1/2 szalka zł 2.50, 1/1 sz. zł 4.50 do tego mydło Axela 1 kaw. 1.25zł, 3 kaw. 3.50 zł. Do nabycia w następuj. drogerjach i aptekach: St. Wawrzynowicz, Drog. pod Aniołem, Tuchola, K. Tarkowski, Chojnice, J. Ostrowski, Czersk, J. Gadebusch, Poznań, Nowa 7.

Rozsadki

Szparagi dwuletnie, Truskawki, Agrest, Porzeczki, Maliny 756 poleca

K. Błaszczuk. zakład ogrodniczy Chojnice. Szosa Gdańska 16.

BŁAWATNIK

(młodszy ekspedjent) włada jacyjpolskim i niem. językiem poszukuje **posady.** Zgłoszenia pod nr. 435 do eksp. Dz. Pom.

PODATKI

wymagają terminowej zapłaty

By czuwać nad ich terminowym uiszczeniem, o t w i e r a m y w naszej Kasie konta podatkowe i z wkładów złożonych na takowe uiszczamy w terminie wszelkie podatki i opłaty pobierane przez tutejszy Magistrat. Wkłady te oprocentujemy po 8 od sta rocznie. Przez założenie konta po latkowego oszczędza się pracy i pieniędzy.

Miejska Kasa Oszczędności

Chojnice — Ratusz.
Kasa posiada uznanie popularnej pewności. 621

Trumny

Jak i wybicia do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po umiarkowanych cenach.
Fr. Kiedrowski
magazyn mebli i trumien
ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

Tanio na sprzedaż Licytacja przymusowa

1 biurko dębowe, i łóżko żelazne, łóżka z materacami, lustra, szafy, leżanki
Jan Dolny, Dworcowa 8.

Krawcowa

przyjmuje do szycia garderobę i bieliznę.
Gimnazjalna 3 II p. 796

OLEJ

na podłogi pierwszorzędny gatunkowy bez nieprzyjemnego ZAPACHU
Ceny umiarkowane dla urzędów, szkół itd. ceny ulgowe poleca

Bracia Hubert,

właśc. Juljan Hubert
Drogerja - Farby
Chojnice, Pom. Gdańska 18. rok zał. 1894. Tel. 219.

W środę, dnia 6 bm. o godz. 11 przed poł. sprzedawać będą w składnicy spedytora Nowackiego, ulica Dworcowa najwięcej dającym za gotówkę:

14 patelni
ca 6 ctr. gwoździ
ca 4 ctr. żelaza
ca 2 ctr. podków
większą ilość emalowanych i żelaz. kotłów różnej wielkości

5 kanap
9 stołów
30 krzesel
1 płaszcz męski

Mazuś
797 kom. sąd Chojnice.

Ogłaszajcie w Dzienniku Pomorskim.